

JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA

TESTOVÝ SEŠIT

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA · 9. ROČNÍK

CVIČNÝ TERMÍN · ORIGINÁLNÍ SIMULACE

Simulace 3 — řeka / knihovna / čítárna

Texty ani položky nejsou převzaty z oficiálních zadání Cermatu. Architektonicky kopírují didaktický test JPZ (30 úloh / 50 bodů / typy úloh a formulace stonků).

Kód sešitu	S9CJL26C0T03
Didaktický test	Počet úloh: 30 Maximální hodnocení: 50 bodů
Časový limit	60 minut (uvádí se na záznamovém archu)
Povolené pomůcky	pouze psací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- Časový limit pro řešení didaktického testu je 60 minut.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se neudělují záporné body.
- Odpovědi píšete do cvičného záznamového archu na konci sešitu. Poznámky v sešitě se nehodnotí.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte modře nebo černě píšící propisovací tužkou.

2.1 Uzavřené úlohy — U každé uzavřené úlohy / podúlohy je právě jedna správná odpověď. Zvolenou možnost zakřížkujte. U úloh s přiřazováním smí být každá možnost z nabídky použita nejvýše jednou.

2.2 Otevřené úlohy — Odpovědi píšete čitelně. Rozlišujte velká a malá písmena. Povoleno je psací i tiskací písmo. Ohebná slova zapisujte ve tvaru požadovaném zadáním.

Bodování této simulace odpovídá JPZ 2026: $17 \times 1 \text{ b.} + 8 \times 2 \text{ b.} + 3 \times 3 \text{ b.} + 2 \times 4 \text{ b.} = 50$.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 1

Po přívalovém dešti hasiči uzavřeli mostek. Říčka vystouplá z břehu zaplavila cestu k jezu.

1**1 bod**

Co je nutné udělat, aby byl výchozí text pravopisně správný?

- A) Nic, text je pravopisně v pořádku.
- B) přívalovém → přívalovým
- C) uzavřeli → uzavřelí
- D) vystouplá → vystouplná

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2-4

Řeka se drží vrb sama,

jako by se bála pole.

Děda podá bidlo z ticha,

ačkoli varoval před proudem.

Chlapec brousí proti vodě sama

až slunce přibije hladinu.

Nikdo jiný ve člunu není,

jen bidlo a mokrá dlaň.

(Cvičný úryvek. Tučně vyznačená slova posuzujte v úloze 3.)

2**1 bod**

Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- A) Děda bidlo odepřel.
- B) Děda varoval před proudem, a přesto bidlo podal.
- C) Řeka vystoupila do pole.
- D) Chlapec četl vodu dřív než děda.

3**1 bod**

Co je ve výchozím textu vyznačeno tučně?

- A) dvakrát stejný tvar téhož slovesa
- B) dvakrát stejný tvar téhož zájmena
- C) v první sloce tvar zájmena, v druhé sloce tvar slovesa
- D) v první sloce tvar slovesa, v druhé sloce tvar zájmena

4**1 bod**

Které z následujících tvrzení o rýmu výchozího textu je pravdivé?

- A) Soudobé verše obou slok se rýmují.
- B) Soudobé verše obou slok se nerýmují.
- C) Text má sdružený rým AABB.
- D) Text je bez veršů.

5**max. 2 body**

Vypište z každé z následujících vět (5.1 a 5.2) základní skladební dvojici. (Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 5.1 V průběhu léta se počet čtenářů, zapsaných za účelem statistiky, ještě zvýší.
- 5.2 Neohlášená uzavírka čítárny byla pro řadu žáků překvapením.

6**max. 3 body**

Přiřadte k jednotlivým tvrzením (6.1–6.3) odpovídající trojici sloves (A–E). Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.

- 6.1 V této trojici jsou všechna slovesa nedokonavá.
 - 6.2 V této trojici jsou první dvě slovesa dokonavá a třetí je nedokonavé.
 - 6.3 V této trojici jsou první dvě slovesa nedokonavá a třetí je dokonavé.
- A) zavřít – prosit – dát
 - B) zpívat – nést – říci
 - C) koupit – napsat – běžet
 - D) nosit – číst – stavět
 - E) myslet – spadnout – platit

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 7

Knihovnice odpovídala na dotazy ***** zvědavými žáky. Hovořili jsme i o tématech ••••• s půjčováním komiksů.

7**max. 2 body**

- 7.1 Náležitý tvar slova položený na *****.
- 7.2 Náležitý tvar slova související na •••••.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 8-13

TEXT 1

- (1) Ve bezplatné veřejné knihovně nejde o skladiště. Její nezbytná úloha spočívá v dostupnosti knih.
- (2) Východočeská knihovna otevřela sál. Počet čtenářů do 15 let stoupl o 14 %. Provoz hradilo město z kapitoly kultury, nikoli ze vstupného.

(3) Sál nestačí bez stálé nabídky. Odborníci na to upozorňují.

(4) Zda nárůst vydrží bez zájezdů, text neříká. Ředitelka žádá, aby sály ***** zůstaly otevřené, by žáci nepřišli o místo.

(5) Autor považuje sál za užitečný, odmítá však zrušit půjčování.

TEXT 2

Príslovce od adjektiva: nakřivo, pomalu. Předložka s 2. p.: okolo, podle, během.

(Cvičný text; údaje smyšlené.)

8

max. 2 body

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (8.1–8.4), zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

8.1 Sál platili návštěvníci ze vstupného.

8.2 Čtenářů do 15 let přibýlo o 14 %.

8.3 Knihovna je ve východních Čechách.

8.4 Nárůst je zaručen i bez zájezdů.

9

max. 2 body

Vypište z první části TEXTU 1 dvě přídavná jména, z nichž každé obsahuje předponu. (Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání slova, které zadání neodpovídá.)

10

1 bod

Které z následujících tvrzení o slovech podle TEXTU 2 je pravdivé?

A) nakřivo je příslovce, podle je předložka.

B) Obě příslovce.

C) Obě předložky.

D) Naopak než A.

11

1 bod

Které z následujících tvrzení je podle informací obsažených ve třetí části TEXTU 1 nejméně jisté?

A) Sál nestačí bez nabídky.

B) Odborníci upozorňují.

C) Sál existuje.

D) Nárůst vydrží bez zájezdů.

12

1 bod

Ve čtvrté části TEXTU 1 jsou vynechána dvě místa. Ve které možnosti jsou obě slova tak, aby byl text gramaticky správný a smysluplný?

A) čtenářské – aby

B) čtenářsky – proto

C) čtenářské – proto

D) čtenářsky – aby

13

1 bod

Tvrzení č. 1: Autor považuje sál za užitečný.

Tvrzení č. 2: Autor žádá zrušit půjčování.

Pravdivé?

A) Pravdivé je pouze tvrzení č. 1.

B) Pravdivé je pouze tvrzení č. 2.

C) Pravdivé je každé z těchto tvrzení.

D) Pravdivé není žádné z těchto tvrzení.

14**max. 2 body**

Rozhodněte o každém z následujících větných celků (14.1–14.4), zda je v něm správně zapsána interpunkce (A), nebo ne (N).

- 14.1 Každá loď, která vypluje za bouře musí mít světlo.
- 14.2 Po prohlídce jezu usedli do auta.
- 14.3 Vysvětlila starostovi, proč sál zavřeli, a proč ho otevřou.
- 14.4 Uvádí se, že jinde je situace horší, ne-li neúnosná.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

- A) Obec jí nakonec začala přispívat na knihy.
- B) V lednu ohlásila obnovu zrušené čítárny.
- C) První týden se jí někteří vysmáli.
- D) Stejně každý týden nosila darované svazky.
- E) V červnu přišla první školní třída.
- F) V září čítárnu otevřela dvakrát týdně.

15**3 body**

Seřaďte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost. Body lze získat pouze tehdy, jsou-li všechny části seřazeny správně.

16**1 bod**

Větný celek: Zrušený sklad se po roce úsilí ***** čítárnou.
Které slovo patří na místo?

- A) stal
- B) stala
- C) stál
- D) stály

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

Knihovna zveřejnila údaj o čtenářích do 15 let. *****.

17**1 bod**

Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výňatku a zároveň uvádí údaj, který na vynechané místo patří?

- A) Úvaha. Údaj: NÁRŮST 80 %.
- B) Odborný text. Údaj: NÁRŮST 14 %.
- C) Pohádka. Údaj: NÁRŮST 14 %.
- D) Odborný text. Údaj: NÁRŮST 80 %.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

Obec nad jezem leží v Královéhradeckém kraji. Vstup na lávku je spoplatněn.

Projděte areál nerušeně. Uvidíte i kaply u břehu.

Filmaři zde natáčely záběry řeky. Královéhradeckém je správně.

(Cvičný text. Podtržený výraz je zapsán správně.)

18**max. 4 body**

Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně. (Ohebná slova запиšte ve stejném tvaru, v němž jsou užita v textu. Za chybu je považováno neuvedení hledaného slova i zapsání slova, které zadání neodpovídá.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19-23

- (1) Držím bidlo v dlani a brousím pomalu.
(2) „Nechod' do proudu,“ říká děda. ***** přesto vyrazím, chci vidět jez.
(3) Mira ze břehu volá: „Vrať se.“ Neodpovím.

(Cvičný úryvek. Tučně vyznačené větné členy posuzujte v úloze 20.)

19**max. 2 body**

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (19.1–19.4), zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

- 19.1 Vypravěč drží bidlo.
19.2 Mira je děda.
19.3 Děda promluví přímou řečí.
19.4 Vypravěč do proudu nejde.

20**max. 2 body**

- 20.1 Druh větného členu v dlani.
20.2 Druh větného členu pomalu. (Konkretizujte. Bez zkratek.)

21**1 bod**

Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- A) Přímou řečí promlouvají děda a Mira.
B) Tři postavy.
C) Jen Mira.
D) Přímá řeč není.

22**1 bod**

Na každé ze dvou vynechaných míst ve druhé části výchozího textu je nutné doplnit slovo tak, aby byl celek gramaticky správný a smysluplný. Ve které možnosti jsou uvedena obě slova?

- A) A – protože
B) Anebo – jenže
C) Proto – a
D) Jestliže – proto

23**1 bod**

Které z následujících tvrzení neodpovídá výchozímu textu?

- A) Próza.
B) Umělecký text.
C) Ich-forma.
D) Laboratorní protokol.

24**1 bod**

Která z následujících možností obsahuje slovo zapsané s pravopisnou chybou?

- A) situace, politika, diagram
B) titul, diagnóza, organizace
C) diplom, univerzita, artikulace
D) gymnazium, aktivita, administrativa

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 25

1. Pojdte dál. 2. Oni to chtěj splout. 3. Anno, podej bidlo.
4. Sedněte na loďku. 5. Strýc o lano zakop. 6. Zítra vstaňte.
7. Oni to dokážou. 8. Řekněte to. 9. Už nevolej.
10. Bez dědy byste zabloudili. 11. Klidně sem sednite. 12. Držte se břehu.

25**max. 3 body**

Ve výchozím textu je uvedeno dvanáct vět: ve třech z nich se vyskytuje nespisovný tvar slovesa. Najděte tyto tři věty a napište jejich čísla. Čísla oddělte čárkou. (Za chybu je považováno neuvedení hledaného čísla i zapsání čísla, které zadání neodpovídá.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26-29

- (1) Východočeská knihovna zveřejnila zprávu o sálu. Provoz hradilo město z kapitoly kultury.
- (2) Veřejná čítárna není skladiště. Možná vás překvapí, že komiks patří k žánrům, které sem žáci nosí nejčastěji.
- (3) Zda nárůst vydrží, text neříká.

26**max. 2 body**

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (26.1–26.4), zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

- 26.1 Provoz platili návštěvníci ze vstupného.
- 26.2 Knihovna je ve východních Čechách.
- 26.3 Text zaručuje trvání nárůstu.
- 26.4 Město hradilo provoz z kapitoly kultury.

27**1 bod**

Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Ve druhém odstavci se autor obrací na čtenáře.
- B) Neobrací.
- C) Jde o dopis.
- D) Bez pojmů.

28**1 bod**

Ve kterých odstavcích se vyskytuje alespoň jeden větný celek, v němž se autor výchozího textu přímo obrací na čtenáře textu?

- A) ve všech třech
- B) v 1. a 2.
- C) v 2. a 3.
- D) pouze v druhém

29**1 bod**

Které z následujících podstatných jmen není ve výchozím textu užito v 2. pádě čísla jednotného?

- A) zprávu
- B) sálu
- C) kultury
- D) žánrů

30**max. 4 body**

Přiřadte k jednotlivým definicím (30.1–30.4) úryvek (A–F), který patří na vynechané místo (*****) v definici. Žádná možnost z nabídky A–F nesmí být přiřazena víckrát než jednou.

30.1 Básnický prostředek typu I: v rámci jednoho verše se opakuje totéž ohebné slovo užitě ve stejném tvaru. Vyskytuje se například v úryvku ****.*.

30.2 Básnický prostředek typu II: totéž slovo či více slov se opakuje na samém konci bezprostředně po sobě jdoucích veršů. Vyskytuje se například v úryvku ****.*.

30.3 Básnický prostředek typu III: totéž slovo či více slov se opakuje na samém začátku bezprostředně po sobě jdoucích veršů. Vyskytuje se například v úryvku ****.*.

30.4 Básnický prostředek typu IV: slovo z konce jednoho verše se opakuje na začátku bezprostředně následujícího verše. Vyskytuje se například v úryvku ****.*.

A) Voda, voda přes kameny,
voda hučí do tmy.

B) Stůj, stůj u staré vrby,
stůj, chlapče.

C) Na konci tůně ležel člun,
člun obrostlý nití.

D) Řekni, děde, řekni jen,
kde se tůň slévá?

E) Kdes byl včera? Kdes byl v noci?
Kdes byl, když šla bouře?

F) Volal jsem tě proti proudu,
hledal jsem tě proti proudu.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.

CVIČNÝ ZÁZNAMOVÝ ARCH

S9CJL26C0T03 · Simulace 3 — řeka / knihovna / čítárna

Zakřížkujte zvolenou možnost. U otevřených úloh pište do řádků.

Úl.	A	B	C	D	E	F	otevřená odpověď / pořadí / A-N
1	☐	☐	☐	☐			
2	☐	☐	☐	☐			
3	☐	☐	☐	☐			
4	☐	☐	☐	☐			
5							
6	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
7							
8							
9							
10	☐	☐	☐	☐			
11	☐	☐	☐	☐			
12	☐	☐	☐	☐			
13	☐	☐	☐	☐			
14							
15							
16	☐	☐	☐	☐			
17	☐	☐	☐	☐			
18							
19							
20							
21	☐	☐	☐	☐			
22	☐	☐	☐	☐			
23	☐	☐	☐	☐			
24	☐	☐	☐	☐			
25							
26							
27	☐	☐	☐	☐			
28	☐	☐	☐	☐			
29	☐	☐	☐	☐			
30	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Čas: 60 minut. Maximálně 50 bodů.